7/4708
4709

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

Sayı : KDD.SÖ.1.01/636
Konu : Yazılı Soru Önergesi

.../02/2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi:27.01.2005 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-8939 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN'e ait 7/4708 ve Ankara Milletvekili Yılmaz ATEŞ'e ait 7/4709 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sami GÜÇLÜ
Bakan

EKLER:
1- Görüş 7/4708 (6 sayfa)
2- Görüş 7/4709 (1 sayfa)

7/4708

**YAZILI SORU ÖNERGESİ**

**Önerge Sahibi** : **Emin ŞİRİN**
**İstanbul Milletvekili**
**Önerge No** : **7/4708**

AB Genel Sekreteri Sayın Murat Sungar'a, 27.09.2004 tarihinde, "AB müktesebatı olarak sözü geçen 70 ila 90 bin sayfa olduğu söylenen müktesebat başlıkları, konuları ve özetleri nedir" sorusunu sormuş, AB Genel Sekreterliğinden verilen cevapta ise 31 adet müktesebat başlığı sıralanmıştır.

Müktesebat başlıkları arasında Bakanlığınızı ilgilendiren, "Tarım" konusunun kapsamı şu şekilde açıklanmıştır:

"Tarıma ilişkin başlık çok sayıda, birçoğu doğrudan uygulanabilir bağlayıcı kural içermektedir. Bu kuralların düzgün bir şekilde uygulanabilmesi ve etkin bir kamu kurumu tarafından hayata geçirilebilmesi, Ortak Tarım Politikasının işleyebilmesi için temel oluşturmaktadır. Bu süreç, ayrıca ödeme kurumları gibi yönetim sistemlerinin ve Entegre İdare ve Kontrol Sisteminin oluşturulması (IACS) ile kırsal gelişme faaliyetlerini hayata geçirme kapasitesini de kapsamaktadır. AB üyeliği, tahıl, şeker, hayvansal ürünler, özel tahıllar gibi tarımsal ürünlerle ortak pazara entegre olmayı gerektirmektedir. Son olarak, bu başlık veterinerlik alanıyla ilgili ayrıntılı kuralları kapsamaktadır. Bu kurallar, iç pazarda hayvan sağlığı ve gıda güvenliği için olduğu kadar, tohumların kalitesi, bitkileri koruma malzemesi ve zararlı organizmalar da dahil, bitki sağlığı alanları için de temel unsuru oluşturmaktadır."

Müktesebat başlıkları arasında Bakanlığınızı ilgilendiren, "Balıkçılık" konusunun kapsamı şu şekilde açıklanmıştır:

"Balıkçılığın müktesebatı, ulusal mevzuata aktarılması gerekmeyen tüzüklerden oluşmaktadır. Bununla birlikte, idarecilerin ve operatörlerin Ortak Balıkçılık Politikasına (Pazar politikaları, kaynak ve filo yönetimi, denetim ve kontrol, yapısal eylemler ve devlet yardımı) katılımını sağlayabilmek için bazı tedbirlerin alınması gerekmektedir. Bazı durumlarda üçüncü ülkeler ve uluslararası örgütlerle yapılmış mevcut balıkçılık anlaşmalarına katılmak gerekebilir."

Bu bilgiler doğrultusunda aşağıdaki sorularıma cevap verilmesini arz ederim:

**SORU 1)** AB ile müzakerelerin 3 Ekim'de başlaması öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Bakanlığınız AB müktesebatı ile ilgili olarak, kendi açısından tarama faaliyetine başlamış mıdır?

**CEVAP 1)** Bilindiği üzere AB Müktesebatı yaklaşık 120 bin sayfadan oluşmaktadır. Bunun da yaklaşık yarısı tarım ve balıkçılıkla ilgili mevzuattan oluşmaktadır. AB Komisyonu ile resmi olarak tarama sürecine henüz başlanmamıştır. Bununla birlikte, AB Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Ulusal Programın hazırlanması sürecinde, Bakanlığımız görev alanına giren konularda öncelikli olarak uyumlaştırılması gereken AB mevzuatı belirlenmiş; bu mevzuata karşılık ulusal mevzuat bulunup bulunmadığı, bulunuyorsa uyumlu olup olmadığı incelenmiş; karşılık gelen mevzuat bulunmadığı durumlarda çıkartılması gereken ulusal mevzuat belirlenmiş ve uyum için bir takvim öngörülmüştür.

2000 yılında kurulan Tarım ve Balıkçılık Alt Komitesi çerçevesinde oluşturulan ve Ulusal Programın Tarım ve Balıkçılık bölümlerinde belirtilen mevzuata uyum çalışmalarını planlamak ve gerçekleştirmekten sorumlu yedi adet Alt Çalışma Grubu vasıtasıyla da tarama çalışmaları yapılmaktadır. Bu gruplar; Yatay Konulara İlişkin Düzenlemelere Uyum Alt Çalışma Grubu, Veterinerlik Alt Çalışma Grubu, Bitki Sağlığı Alt Çalışma Grubu, Balıkçılık Alt Çalışma Grubu, Kontrol Alt Çalışma Grubu, Kırsal Kalkınma ve Ormancılık Alt Çalışma Grubu, Ortak Piyasa Düzenlerine Uyum Alt Çalışma Grubu'dur.

Halihazırda, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından, alt başlıklar itibariyle ilgili AB mevzuatına ilişkin bilgiler ve bu konuyla ilgili Türk mevzuatının durumunu ortaya koyan bir Ulusal Veri Tabanı oluşturulması çalışmaları devam etmekte olup, veri tabanı düzenli olarak güncellenmektedir.

Diğer taraftan, bu yıl için AB Komisyonu tarafından yeni bir Katılım Ortaklığı Belgesi (KOB) yayımlanması ve bu belge doğrultusunda, Türkiye'nin uyum sağlaması gereken öncelikli alanların bir takvim çerçevesinde yeniden ortaya konması beklenmektedir. Bu çerçevede, KOB'da öngörülen önceliklere mukabil Ulusal Program da revize edilecektir.

Bununla birlikte, Ulusal Program kapsamında uyumlaştırılması öngörülen mevzuat, üstlenilmesi gereken mevzuatın tamamını kapsamamaktadır. AB Komisyonu tarafından resmi tarama başlatıldığında, bu eksiklikler tamamlanarak, Ülkemizin uyum sağlaması gereken tüm mevzuat ortaya konmuş olacaktır.

**SORU 2)** Başlamış ve bu tarama faaliyeti eğer neticelenmiş ise, bulgular ve neticeler nelerdir?
**CEVAP 2)** Yukarıda da belirtildiği üzere, resmi olarak tarama sürecine başlanmamıştır. Diğer taraftan, Ulusal Program'da yer aldığı şekliyle, Bakanlığımızın görev alanına giren öncelikli mevzuatın alt başlıklar itibariyle dağılımı Ek'te sunulmuştur. Ancak, daha önce de belirtildiği gibi, AB'nin tarım mevzuatı toplam mevzuatın yaklaşık yarısını oluşturmakta olup, bunlar içerisinden sadece öncelikli olanlar Ulusal Program kapsamına alınmıştır. Buna ek olarak, AB müktesebatı dinamik bir yapı göstermekte ve sürekli olarak değişmektedir.

**SORU 3)** Tadadi olarak Türkiye, hangi konuda, hangi müktesebatı alacak ve nasıl bir uyum gösterecektir?
**CEVAP 3)** Tam üyelik gerçekleştiği zaman Türkiye'nin, bütün AB müktesebatını üstlenmesi gerekecektir. Bu müktesebat, AB'nin Kurucu Anlaşmaları, bunlara bağlı olarak çıkarılan ikincil mevzuatı (Üye ülkelerde doğrudan uygulanan Tüzükler, ulusal mevzuatlara aktarılması gereken Direktifler, Kararlar ve Tavsiyeler), ortak eylem, tutum ve kararlar ile uluslararası anlaşmaları kapsamaktadır. Bu kapsamda aday ülkeler ile müzakereler, bugüne kadar tarım ve balıkçılığın da yer aldığı 31 başlık altında yürütülmüştür. Ancak, Ülkemiz ile müzakerelerin, Hırvatistan için planlandığı gibi, 36 başlık altında yapılacağı düşünülmektedir. Daha önce tarım ve balıkçılıkla ilgili konular ağırlıklı olarak, tarım, balıkçılık ve malların serbest dolaşımı başlıkları altında müzakere edilmiştir. Tarımla ilgili bu başlıklara gıda güvenliği, veterinerlik ve bitki sağlığı politikalarının da ayrı bir başlık olarak eklenmesi öngörülmektedir.

Tarım alanında ise AB müktesebatı şu konuları kapsamaktadır: **Yatay Konular** (Tarımsal Garanti ve Yönverme Fonları, ticaret mekanizmaları, kalite politikası, Çiftlik Muhasebe Veri Ağı, devlet yardımları), **Ortak Piyasa Düzenleri** (Tarla Bitkileri, tahıllar, yağlı tohumlar ve protein bitkileri, işlenmiş hububat, patates nişastası, hububat ikameleri, pirinç, şeker, lifli bitkiler, meyve ve sebzeler, şarap ve alkol, muz, zeytinyağı, tütün, hayvansal ürünler, gıda-dışı ürünler), **Kırsal Kalkınma, Veteriner Mevzuatı** (İç pazarda kontrol sistemi, hayvanların tanımlanması ve kayıt altına alınması, dış sınırların kontrolü, hayvan hastalıkları kontrol önlemleri, hayvan sağlığı-canlı hayvan ve hayvansal ürünlerde ticaret, halk sağlığının korunması, hayvan refahı, zootekni mevzuatı), **Bitki Sağlığı Mevzuatı** (Zararlı organizmalar, tohum ve fide kalitesi, bitki çeşitliliği hakları, bitki koruma ürünleri/pestisitler, hayvan yemleri).

Veteriner ve bitki sağlığı alanlarındaki istisnalar haricinde, başlıca Tüzüklerden oluşan AB tarım mevzuatı, katılım tarihinde doğrudan uygulanacaktır. Bu bağlamda, katılım öncesi hazırlık sürecinde, AB müktesebatını yürürlüğe koyma ve uygulama gücünü arttıracak çalışmalara ağırlık verilecektir. Ortak Tarım Politikası (OTP) ve Ortak Balıkçılık Politikası'nın (OBP) etkin bir biçimde uygulanabilmesi için gerekli idari yapıların

oluşturulması ve Bakanlığımızın yeniden yapılanması çalışmaları sürdürülmektedir. Veteriner ve bitki sağlığı mevzuatının büyük ölçüde AB Direktiflerinden oluşması bunların ulusal mevzuata tam aktarımını gerektirecektir.

OTP, belirli ürünler için oluşturulmuş Ortak Piyasa Düzenlerine (OPD) ilişkin bir mekanizmayı kapsamaktadır. AB mevzuatının dinamik bir yapıya sahip olması, katılım öncesinde bu sektörlere mevzuat açısından tam bir uyumun sağlanmasını mümkün kılmamaktadır. Bu nedenle, bu konudaki mevzuatın tam üyelikle birlikte uygulanması zorunlu hale gelmektedir. Ancak Bakanlığımızca, şimdiden Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (FADN), Entegre İdare ve Kontrol Sistemi (IACS) ve Ödeme Kurumu gibi temel idari yapıların oluşturulması çalışmalarına başlanmıştır.

AB'ye uyum sürecinde önem verilmesi gereken hususlardan bir diğeri de kırsal kalkınmadır. Kırsal kalkınma, OTP'de son yıllarda yapılan bir dizi reform ile birlikte tarımsal politikaların en önemli unsurlarından biri haline gelmiştir. Bu gelişmelere uygun olarak, Bakanlığımız tarafından bir Kırsal Kalkınma Stratejisi Belgesi Taslağı hazırlanmıştır. İlgili tüm kuruluşların bu taslağa yönelik görüşleri alınmıştır. Ayrıca, 2006-2010 yıllarını kapsayan Tarım Strateji Belgesinde kırsal kalkınmaya yönelik olarak tarım dışı gelir getirici faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve desteklenmesi, kırsal alanda kadın ve gençlerin ekonomik etkinliklerinin artırılması, yayım hizmetlerinin geliştirilmesi ile tarımsal ve kırsal kalkınma amaçlı sivil toplum kuruluşlarının teknik kapasitelerinin güçlendirilmesi gibi bir dizi önlemin hayata geçirilmesi öngörülmektedir.

Son yıllarda yaşanan gerek gıda güvenliğine ilişkin krizler (BSE ve Dioksin Krizi gibi) gerekse tüketici bilincinin ve kaygılarının artması, gıda güvenliğini AB'de gündemin ilk sıralarına taşımıştır. AB, iç pazarın korunması açısından aday ülkelerden de gıda güvenliği standartlarına azami düzeyde uyum sağlamalarını beklemekte ve bu konuda hiçbir taviz vermemektedir. Dolayısıyla, AB'nin kapsamlı gıda mevzuatına ve uygulamalarına uyum sağlanması açısından, uygulama ve özellikle numune alma ve analiz yöntemleri AB uygulamaları ile uyumlu hale getirilecek, risk analiz sistemi kurulacak ve gıda işleme tesislerindeki teknik ve hijyen koşulları iyileştirilecektir.

Bitki sağlığı alanında ise, idari kapasitenin artırılmasına ilişkin önlemlerin alınması halinde, mevzuatının kabul edilmesi ve uygulanmasında önemli bir sorun yaşanması beklenmemektedir. Halihazırda, Türk mevzuatının bitki sağlığı ile ilgili bölümleri önemli ölçüde Birlik mevzuatı ile uyumludur. Bitki sağlığı alanında, AB ve Türkiye arasındaki farklılığın mevzuattan çok uygulamadan kaynaklandığı dikkati çekmektedir. Bu itibarla, uygulamaya yönelik gerekli tedbirlerin alınacak ve bitki sağlığı ile iştigal eden kurum ve kuruluşların başta laboratuar olmak üzere alt yapılarının geliştirilmesi sağlanacaktır. Bitki Pasaport Sistemi çalışmalarına, teknik bilgi ihtiyacı nedeniyle, Çiftçi Kayıt ve Arazi Kayıt sistemlerinin tamamlanmasından sonra başlanabilecektir.

Hayvan Sağlığı alanında ise, hayvancılık sektörü için önemli sorun oluşturan hastalıkların mümkün olabildiğince kısa süre içerisinde kontrol altına alınarak bertaraf edilmesi için, Birliğin veterinerlik mevzuatına uyum sağlanması ve salgın hayvan hastalıklarıyla mücadeleye ilişkin AB uygulamalarının üstlenilmesi gerekmektedir. Ayrıca, salgın hastalıkların yayılmasını önlemek için hayvan hareketleri kontrol altına alınacak, veteriner sınır kontrol noktaları AB normlarına getirilecek ve sınır kontrolleri etkinleştirilecek, laboratuar kapasitesi ve bilişim teknolojisi de dahil olmak üzere, bina ve ekipman bakımından çağdaş hale getirilecek ve AB müktesebatı ile uyumlaştırılmış mevzuata uygun şekilde işletilmesini sağlayacak yeterli sayıda eğitimli personel ile güçlendirilecektir.

# ULUSAL PROGRAMDA BAKANLIĞIMIZIN FAALİYET ALANINDA YER ALAN MEVZUAT SAYISININ KONU BAŞLIKLARINA GÖRE DAĞILIMI

**TOPLAM : 554 adet mevzuat bulunmaktadır**

## 2. KİŞİLERİN SERBEST DOLAŞIMI : ( 3 Adet Mevzuat )

**2.1. Mesleki Niteliklerin Karşılıklı Tanınması: 3 adet mevzuat**

2.1.1 Mesleki Niteliklerin Karşılıklı Tanınması: **3** adet mevzuat

## 3. MALLARIN SERBEST DOLAŞIMI : ( 28 Adet Mevzuat )

**3.3 Gıda Ürünleri: 19 adet mevzuat**

3.3.1 Gıda Maddelerinin Resmi Kontrolü ve Hijyen: **4** adet mevzuat

3.3.2 Aroma Maddeleri: **3** adet mevzuat

3.3.3 Gıda Ambalaj Maddeleri: **4** adet mevzuat

3.3.4 Özel Amaçlı Gıdalar: **2** adet mevzuat

3.3.5 Bulaşanlar: **2** adet mevzuat

3.3.6 Yeni Gıdalar ve Genetiği Değiştirilmiş Organizmaların Etiketlenmesi: **3** adet mevzuat

3.3.7 Hızlı Dondurulmuş Gıdalar: **1** adet mevzuat

**3.4. Kimyevi Maddeler: 2 adet mevzuat**

3.4.5 İyi Laboratuar Uygulamaları: **2** adet mevzuat

**3.5. Beşeri Tıbbi Ürünler: 3 adet mevzuat**

3.5.1 Beşeri Tıbbı Ürünler: **3** adet mevzuat

**3.6. Veteriner Tıbbi Ürünler: 4 adet mevzuat**

3.6.1 Veteriner Tıbbi Ürünler: **4** adet mevzuat

## 5. ŞİRKETLER HUKUKU: ( 1 Adet Mevzuat )

**5.3. Sınai Mülkiyet Hakları: 1 adet mevzuat**

5.3.1 Sınai Mülkiyet Hakları: **1** adet mevzuat

## 7. TARIM ( 436 Adet Mevzuat )

**7.1 Yatay Konulara İlişkin Düzenlemelere Uyum : 43 adet mevzuat**

7.1.1 IACS (Entegre İdari Kontrol Sistemleri) : **5** adet mevzuat

7.1.2 FADN (Çiftlik Muhasebe Veri Ağı) : **7** adet mevzuat

7.1.3 FEOGA (Avrupa Tarımsal Garanti ve Yönverme Fonu) : Ödeme Kuruluşu'nun kurulmasına ve OPD'nin uygulanmasına ilişkin **25** adet mevzuat

7.1.4 Organik Tarım : **6** adet mevzuat

**7.2 Veterinerlik Mevzuatına Uyum : 152 adet mevzuat**

7.2.1 Veterinerlik Çerçeve Mevzuatına AB'ye Uyum İçin Gerekli İdari Yapılar : **63** adet mevzuat

7.2.2 Sınır Kontrol Noktaları : **6** adet mevzuat

7.2.3 Veterinerlik Bilgi Sistemleri : **2** adet mevzuat

7.2.4 Hayvan Hastalıkları ve Acil Durum Planların Kontrolü ve İzlenmesi : **43** adet mevzuat

7.2.5 Hayvan Refahı : **10** adet mevzuat

7.2.6 Veterinerlik Halk Sağlığı : **9** adet mevzuat

7.2.7 Hayvan Yemleri : **19** adet mevzuat

**7.3 Bitki Sağlığı Mevzuatına Uyum ve Gerekli İdari Kapasitenin Geliştirilmesi : 91 adet mevzuat**

7.3.1 Bitki Pasaport Tekniklerini İçeren Zararlı Organizmalar ve Sınır Kontrol Noktaları : **6** adet mevzuat

7.3.2 Bitki Koruma Ürünleri (Pestisitler) : **61** adet mevzuat

7.3.3 Bitki Türleri Hakları : **4** adet mevzuat

7.3.4 Tohum ve Fide Kalitesi : **20** adet mevzuat

**7.4. Ulusal Kırsal Kalkınma ve Ormancılık Stratejilerinin Oluşturulması: 8 adet mevzuat**

7.4.1 Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisinin ve Programının Oluşturulması: **8** adet mevzuat

**7.5. Gıda Güvenliği ve Kontrolü: 29 adet mevzuat**

7.5.1 Bitkisel Kökenli Gıda Maddelerinde Gıda Güvenliği: **6** adet mevzuat

7.5.2 Süt ve Süt Ürünlerinde Gıda Güvenliği: **4** adet mevzuat

7.5.3 Et ve Et Ürünlerinde Gıda Güvenliği: **4** adet mevzuat

7.5.4 Diğer Tarımsal Ürünlerde Gıda Güvenliği: **2** adet mevzuat

7.5.5 Alkollü İçkilerde Gıda Güvenliği: **5** adet mevzuat

7.5.6 Dikey Mevzuat: **8** adet mevzuat

**7.6 Ortak Piyasa Düzenlerinin Kurulması ve Tarım Piyasalarının Etkin Biçimde İzlenmesine Yönelik Yasal Dayanak, İdari Yapılar ve Uygulama Mekanizmalarının Oluşturulması : 113 adet mevzuat**

7.6.1 Hububat ve Çeltik : **10** adet mevzuat

7.6.2 Sığır ve Dana Eti : **11** adet mevzuat

7.6.3 Süt ve Süt Ürünleri : **1** adet mevzuat

7.6.4 Taze Meyve ve Sebze : **30** adet mevzuat

7.6.5 İşlenmiş Meyve ve Sebze : **14** adet mevzuat

7.6.6 Zeytinyağı : **16** adet mevzuat

7.6.7 Şarap : **20** adet mevzuat

7.6.8 Şeker : **11** adet mevzuat

**8. BALIKÇILIK : ( 68 Adet Mevzuat )**

**8.1 Yapısal Politikalar : 4 adet mevzuat**

**8.2 Koruma ve Kontrol Politikaları : 7 adet mevzuat**

**8.3 Pazarlama Politikası : 23 adet mevzuat**

**8.4 Balıkçılık Tekne Kayıt Sistemi : 7 adet mevzuat**

**8.5 Bilgi Sistemleri ve İstatistik : 12 adet mevzuat**

**8.6 Balıkçılık Ürünlerinde Gıda Hijyeni : 12 adet mevzuat**

**8.7 Su Ürünleri : 3 adet mevzuat**

**22. ÇEVRE ( 18 Adet Mevzuat )**

**22.1 Su Kalitesinin İyileştirilmesi : 10 adet mevzuat**

22.1.1 Tehlikeli Maddelerin Su Ortamına Deşarjı : **6** adet mevzuat

22.1.2 Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Suda Nitrat Kirliliği : **1** adet mevzuat

22.1.3 Su Çerçeve Direktifi : **1** adet mevzuat

22.1.7 Yüzeysel Su ve Yer altı Suyu Kalitesi : **2** adet mevzuat

**22.4 Doğanın Korunması : 6 adet mevzuat**

**22.9 Genetik Olarak Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar: 2 adet mevzuat**